

OPENDOEK

MAGAZINE

voor mensen met passie voor theater

**"ACTEREN IS PER
DEFINITIE ACTIVISTISCH"**

**ZUSSEN YANTHE EN BIBI
TILLEN STAGE FIGHTING
NAAR EEN HOGER NIVEAU**

**EEN UNIEKE IMPROWEDSTRIJD
WAAR SPELPLEZIER EN COMPETITIE
HAND IN HAND GAAN**

**KATRIEN DE RUYSSCHER OVER
ACTEREN EN ENGAGEREN**

INHOUD

- 3 Edito
- 7 To fight or not to fight
- 10 Pleidooi
- 18 Splitscreen
- 20 De Souffleurs
- 24 Kunstenaars in de coulissen: de decorbouwer
- 27 Column
- 28 Dialoog
- 29 Repertoire
- 31 Cast & Crew

4

11

14

21

4 **De Muze: De Bezetting** van Lucas Derycke
De Tweede Wereldoorlog achterna in Eeklo

11 **NSK Theatersport**
Vlaamse en Nederlandse studenten strijden voor de improtitel in Leuven

14 **SOS GAZA: “Wegkijken kan niet meer”**
Katrien De Ruyscher over acteren en engageren

16 **Ieper Vredesstad**
Theater en podiumkunsten geven vredesboodschap extra kracht.

21 **Alegria heruitgevonden**
“Van de turnvloer naar het wereldpodium gaan: dat blijft een droom.”

25 OPEN DOEK
PASSIE VOOR THEATER

COLOFON:

Redactieadres: OPENDOEK – Italiëlei 6, 2000 Antwerpen
Tel. 03 222 40 90 – redactie@opendoek.be – www.opendoek.be

Directeur OPENDOEK: Joke Quaghebeur

Eindredactie en coördinatie:

Siebe Nicolai

Hoofdredactie: Mathieu Lonbois

Verantwoordelijke uitgever: Joke Quaghebeur

p/a OPENDOEK, Italiëlei 6, 2000 Antwerpen

Ontwerp: un'dercast – Layout: Sophie Loomans

Coverfoto: Toekoer, 'Lusiola' - Amadeo Kollektif © Johan Wynants

Druk: Bema Graphics

Periodiciteit: verschijnt 4x per jaar – Oplage: 17.200 ex.

ISSN NR 1377/9478 – Volgend nummer: december 2025

Met steun van:

EDITO

EEN ODE AAN DE DURVERS

Lieve lezer

Ik ben nooit een grote vechter geweest. Alles wat met botsen, bulten en builen te maken had, ging ik uit de weg. Als kind verkoos ik daarom het gezelschap van boeken boven dat van andere kinderen. Zeker als ze achter een voetbal aan renden, want stel je voor dat die mij vol in het gezicht zou raken!

Die voorzichtigheid leverde mij een comfortabel leven op. Blauwe plekken had ik nooit. Maar toen mijn vrienden op de speelplaats hun littekens lieten zien en de coole verhalen vertelden die erbij hoorden, begon er iets te knagen. Wie écht wil leven, moet durven. Zelfs al levert je dat blutsen en builen op.

Dit magazine staat vol mensen die dat principe begrijpen. Van de acrobaten van Cirque du Soleil tot de stage fightingzussen Yanthe en Bibi. En een extra pluim voor de improvisatiespelers van studententheater Preparee: zonder script of voorbereiding het podium op? Dat is pas durven.

Die veilige bubbel die ik als kind had opgebouwd, beperkte zich trouwens niet alleen tot fysieke uitdagingen. Ruziemaken was ook niet aan mij besteed, van conflict was ik bang. Daarom knikte ik maar ja als de gemoederen verhit raakten en zweeg ik liever, zelfs al wist ik dat ik eigenlijk moest spreken. Het kostte tijd om dat af te leren, maar intussen weet ik: wie écht iets wil veranderen, moet durven opkomen voor wat belangrijk is.

Dat doet Katrien De Ruyscher als de beste. Je kent haar misschien als dokter Judith uit *Thuis*, maar ze is ook een van de drijvende krachten achter SOS Gaza. Met hun acties kaarten ze het genocidale geweld van Israël in de Gazastrook aan. Ook in theaterzalen. Want, zegt Katrien: “Ik vind dat ik mijn stem en platform als actrice moet gebruiken om me uit te spreken over onrecht in de wereld.”

Een waardevol statement, en ik denk dat regisseur Lucas Derycke zich daar ook in zou herkennen. Al vond hij zijn inspiratie niet in een hedendaags conflict: hij ging met zijn voorstelling *De Bezetting* tachtig jaar terug naar de Tweede Wereldoorlog, en nam een groot deel van Eeklo mee. Een indrukwekkende tijdreis die toont hoe waardevol het is om vrede na te streven.

Want dat moet altijd het einddoel blijven van elke strijd: vrede, rust en een beter leven.

Veel leesplezier!

MATHIEU LONBOIS

Hoofdredacteur OPENDOEK-magazine

DE TWEEDE WERELDOORLOG ACHTERNA IN EEKLO

© Ans Brys

DE MUZE: DE BEZETTING VAN LUCAS DERYCKE

In De Muze komen opmerkelijke theatermakers aan het woord die gezelschappen kunnen inspireren. Dit nummer trok OPENDOEK-magazine daarvoor naar de Huysmanshoeve in Eeklo, waar audio- en theatermaker Lucas Derycke ons met De Bezetting terugkatapulteerde naar de Tweede Wereldoorlog. Drie dagen en drie nachten lang marcheerden soldaten daar langs de straten, net zoals tachtig jaar geleden. En toch is het thema vandaag actueler dan ooit.

LOUIS VERMAUT

— Waarom koos je ervoor om de bezetting van Eeklo na te spelen?

—
"Eeklo is de stad waar mijn familie vandaan komt, waar mijn moeder geboren is en waar mijn grootvader en overgrootouders in het verzet zaten tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hun verleden ligt aan de basis van dit project."

— De Bezetting is een re-enactment-project. Wat houdt dat precies in?

—
"Ik was al een tijdje bezig met re-enactment-groepen te bezoeken. Enerzijds als onderdeel van mijn onderzoek, anderzijds ook omdat ik mensen die dat doen sowieso heel interessant vind. Van daaruit is het idee gegroeid om zelf een re-enactment te organiseren en te onderzoeken wat spel kan betekenen om je te verhouden tot de geschiedenis."

—
"De re-enactors kruipen drie dagen lang volledig in de huid van personages uit het verleden. Mensen hebben zelf een personage gekozen. Bij mensen die burger spelen of in het verzet zitten, zijn dat vaak hun grootouders of overgrootouders. Het doel is om via spel en ervaring een persoonlijke band met de geschiedenis te creëren en beter te begrijpen hoe mensen de oorlog beleefden."

— Hoe moeten de spelers dat concreet doen?

—
"Door drie dagen en drie nachten zoals toen te leven: gerechten eten uit die tijd, praten over onderwerpen uit de oorlog... Dat zijn een aantal opdrachten die ik hen gaf om hen op die manier dichterbij het verleden te brengen. Maar het is niet mijn bedoeling om hen thuis te gaan controleren. Iedereen weet wat hij of zij moet doen, maar weet niet wat de anderen doen. Hoe ver ze daarin gaan, beslissen ze elk voor zich. Ik geef hen bijvoorbeeld enkele recepten mee uit die tijd. Wat ze daar dan thuis verder mee doen, weet ik niet."

Bezetter of verzetter

Een vorig project, de podcast *De Kunst van het Verdwijnen*, ging ook voor een deel over de Tweede Wereldoorlog. Vanwaar je fascinatie met het onderwerp?

—
"Mensen doen vreemde dingen in zo'n extreme situatie. Daarom prikkelt die oorlog mij. En iedereen heeft er een band mee. Er zijn bijvoorbeeld acteurs bij waarvan hun ouders in het verzet zaten, maar die plots zelf beslissen om de bezetters te spelen. Die wisselen dus van kant. De complexiteit daarvan vind ik zeer fascinerend."

"Verzet betekent niet altijd met wapens slingeren."

Je gaat in dit stuk mensen bewust vragen om heel actief deel te nemen. Wat wil je daarmee bereiken?

—
"Ik wil in de eerste plaats dat mensen een beter beeld krijgen van hoe het eraan toe ging in verzetsbewegingen. Kennis bijbrengen. Want als mensen aan het verzet denken, zien ze al snel louche figuren voor zich die rondwalen met geweren en Duitsers neerschieten. Terwijl het in de praktijk vaak heel anders was: berichten versturen in morse, sluikpers maken, mensen laten onderduiken..."

—
"Verzet betekent niet altijd met wapens slingeren. Het zit vaak in de kleine dingen, zoals Duitse nummerplaten noteren en doorseinen naar Londen. Zo kreeg men een beter zicht op hoe de troepen zich in onze streken voortbewogen. Dat is misschien minder spectaculair, maar het is wel een opdracht die grote risico's met zich meebracht."

© Ans Brys

Kleine daden, grote gevolgen

Tijdens de voorstelling confronteer je het publiek met herkenbare situaties uit 1940. Onder andere door die kleine verzetsdaden zoals het versturen van berichten in morse te tonen. Wat hoop je dat dit doet met het publiek?

“Ik wil tonen dat oorlog veel meer is dan enkel en alleen de grote geschiedenis die we ons herinneren. Het leven dat zich eromheen gewoon verder afspeelt mag ook niet vergeten worden. Terwijl er mensen op de trein worden gezet, zijn er drie huizen verder mensen hun trouwfeest aan het vieren. Achter elke deur schuilt een verhaal en dat hoop ik hiermee te kunnen schetsen.”

“Wij zitten hier nu lekker in het zonnetje, maar als we een dag rijden zitten wij ook in een oorlog. Die levens lopen door elkaar en dat botst soms of je voelt je daar ongemakkelijk bij, dat is ook iets wat ik hoop hierin mee te pakken. Dat is allemaal hoop, maar ik vind het ook spannend om te zien wat mensen hier zullen uithalen of meenemen. Al wil ik de andere mensen in Eeklo niets opdringen. Daarom maakte ik de bewuste keuze om met witte plastic silhouetten van wapens te werken en niet met echte wapens. Ik wil niemand die hier woont schrik aanjagen door onze re-enactment.”

“Terwijl er mensen op de trein gezet werden, werd er drie huizen verder een trouwfeest gevierd.”

Zijn er plannen om *De Bezetting* of een vergelijkbaar project in andere steden te herhalen?

“Het is niet mijn bedoeling om er een franchise van te maken. Voor mij was het gewoon heel logisch om het in Eeklo te doen. Omwille van mijn grootvader, mijn overgrootouders... Mijn moeder die nu zelf ook meedoet, die haar overgrootvader speelt. Het kruisen van die familiebanden en de rollen die iedereen op zich neemt, dat vind ik heel interessant.”

Bekijk de volledige videoreportage over *De Bezetting* op DOEK!

Bibi en Yanthe Louïs © Johan Beckers

TO FIGHT OR NOT TO FIGHT

OPENDOEK op bezoek bij Collectief Jong Geweld-ig!

FRANK WERTELAERS

Een middeleeuws duel met een langzwaard, elkaar met een lans te lijf gaan, of heerlijk eens met een vaas op iemands hoofd slaan. Je zou het hen niet geven als je ze op straat tegenkomt, maar zussen Yanthe (30) en Bibi (27) Louïs willen stage fighting, met hun collectief Jong Geweld-ig!, naar een hoger niveau tillen op de Vlaamse podia.

De zussen Louïs zijn van alle markten thuis. Ze groeiden op in een warm, creatief gezin waar cultuur centraal stond en deden daar allebei andere dingen mee. Yanthe volgde haar passie voor fysiek theater en kwam zo in Londen terecht, waar ze zich verdiepte in stage combat en stuntwerk. Na een opleiding van twee jaar studeerde ze af aan de British Academy for Dramatic Combat, met grote onderscheiding dan nog wel, in de disciplines langzwaard, staf, mes en ongewapend vechten. Bibi zocht het iets dichterbij huis: ze volgde een jaar theatermaker/docent in Maastricht en is nu improdocent voor diverse organisaties. Ze schrijft ook poëzie en theater, en ze treedt op als stand-upcomedian. Samen bundelden de zussen in 2023 hun krachten. Met hun ervaring in impro én stage combat kwam Collectief Jong Geweld-ig! tot stand.

Wat moet ik verstaan onder stage fighting?

Yanthe: “Stage fighting of combat is een gespecialiseerde theatertechniek waarbij de illusie van fysiek conflict wordt gecreëerd zonder dat er echte verwondingen ontstaan. Het wordt gebruikt om gevaar en confrontatie op een veilige, verhaalgedreven manier te ensceneren, essentieel voor zowel acteurs als publiek.”

Bibi: "Voorbeelden waar je misschien spontaan aan denkt zijn het uitdelen van een klap in het gezicht, iemand neersteken met een mes, maar ook trappen, valpartijen en zwaardgevechten kunnen we realistisch laten lijken. Zelfs objecten gooien of een fles breken op scène, we begeleiden dat veilig en geloofwaardig."

Yanthe: "Veiligheid staat altijd voorop. Er wordt nooit écht geweld gebruikt. Stage combat is meer een choreografie. Het versterkt het verhaal en toont de emotionele ontwikkeling van een personage."

Hoe zijn jullie zo gefascineerd geraakt door deze discipline?

Yanthe: "Fysiek theater heeft ons altijd aangesproken. Zeker in improvisatietheater is er op dat vlak nog groeimarge. En één plus één is twee, want met mijn ervaring met stage combat was het een logische insteek om onze talenten te combineren."

Bibi: "De echte trigger was toen we een improvisatievoorstelling zagen waarin een scène gespeeld werd waarbij een acteur zijn tegenspeler door middel van een broeksriem wilde verstikken. Wat we toen zagen, was levensgevaarlijk. Op dat moment wisten we: hier moeten we iets mee doen."

Yanthe: "In België heb je veel aanbod voor film en tv, met onder andere enkele zeer gerenommeerde stuntteams. Voor theater daarentegen is het aanbod zeer beperkt in ons land. Terwijl stunts in het Verenigd Koninkrijk bijvoorbeeld tot het standaardpakket van elke theateropleiding behoren."

Bibi: "We zijn dus in dat gat gesprongen. We richten ons initieel op jongeren en jongvolwassenen, maar eigenlijk zijn onze cursussen geschikt voor iedereen. De technieken die we aanleren zijn aanpasbaar aan ieders mogelijkheden. Vanuit ons netwerk krijgen we de meeste vragen uit de improvisatiewereld, maar ook stunts in andere theaterstukken kunnen we in goede banen leiden."

Binnenkort verschijnt er een reportage over stage fighting op ons YouTube-kanaal. Abonneer je nu!

HOE GEEF JE IEMAND GELOOFWAARDIG EEN KLAP IN HET GEZICHT?

POSITIE:

Om de geloofwaardigheid te verhogen kies je best het standpunt van het publiek. Concreet betekent dat hier dat het slachtoffer met de rug naar de zaal moet staan en dat het publiek de agressor in de ogen kijkt.

VEILIGE AFSTAND:

Zolang je ver genoeg van elkaar staat, is er geen risico op fysiek contact. Bouw genoeg afstand in zodat er zelfs bij te veel enthousiasme (en een eventuele stap naar voren) geen impact mogelijk is. Sta ook stevig met je voeten op de grond, want geen balans betekent meer risico.

OOGCONTACT:

Elkaar in de ogen kijken is de consent van stage combat. Zonder consent, geen fysieke actie. Dan moet het blijven bij de dreiging van de agressor, wat trouwens dramaturgisch ook zeer sterk kan zijn.

CUES:

- 1 De aanvaller heft de arm omhoog, zichtbaar voor slachtoffer en publiek. De boodschap "Ik ga je slaan" wordt gegeven. De acteur houdt de arm altijd perifeer in het gezichtsveld voor de eigen veiligheid.
- 2 Het slachtoffer beantwoordt de cue door de handen in de juiste positie te brengen. Beide handen kunnen zo heimelijk het geluid van de slag maken, waarna ze ingezet worden om de slag op een zo realistisch mogelijke manier te incasseren.
- 3 Na oogcontact mag de slag volgen. Bij het slaan mag je overacten, de gezichtsuitdrukkingen en de reactie van hand en lichaam van de tegenspeler versterken het effect.

Wat kunnen gezelschappen verwachten als jullie een workshop komen geven?

Yanthe: "Een sessie die geschikt is voor iedereen. Groot of klein, meer of minder mobiel: we zorgen er steeds voor dat iedereen aan de slag kan met de technieken die we aanleren. Die technieken staan in functie van het theateraal effect, met focus op realisme. Aangezien we hier spreken over vechten, combat, dingen gooien, is veiligheid altijd onze topprioriteit."

Bibi: "Daarom beperken we onze workshops tot maximaal zestien deelnemers: zo heeft iedereen voldoende ruimte om veilig te oefenen. En als we onze aandacht over minder mensen moeten verdelen, kunnen we ook individueel met de deelnemers aan de slag gaan."

Yanthe: "Elke sessie start met het losmaken van lichaam en stem. We doen ook een check-in om te polsen naar ieders fysieke en mentale grenzen. Dat is een ritueel dat we vóór elke voorstelling zouden aanraden. Daarna tonen we de techniek, ontleden we die stap per stap en begeleiden we de deelnemers bij het individueel inoefenen."

Bibi: "Al is het wel belangrijk dat alle spelers die deelnemen aan een voorstelling en fysiek moeten zijn, dezelfde training hebben gehad. Je mag er niet blindelings vanuit gaan dat een andere docent in podiumvechten dezelfde technieken heeft aangeleerd."

Yanthe: "Herhaal de technieken nog eens voor elke voorstelling. Dan wordt het op den duur ook leuker en leuker. Zodra je vertrouwd bent met stage combat, wordt het een arsenaal aan fun!"

DOMINIC DEPREEUW

TERUG NAAR WALTER

© Bart van der Moeren

Dit najaar verschijnt een nieuwe roman van Walter van den Broeck: *Averchts*. Het is het boek waaraan hij nog bezig was toen hij vorig jaar overleed en het is afgewerkt door zijn oudste zoon Stefan. Dit najaar start ook de tournee van *Groenten uit Balen*. Een Kempense cast met onder meer Koen De Bouw en Ben Segers laat het toneelstuk uit 1971 herleven in een regie van Stany Crets.

Je zou dus zeggen dat Walter van den Broeck, of tenminste zijn werk, altijd springlevend blijft. Maar toch zullen we daar zelf wat moeite voor moeten doen. Wie schrijft, die blijft niet vanzelf.

Want noem zelf maar eens uit het blote hoofd drie romans van Walter van den Broeck. Of drie toneelstukken. Hij heeft er nochtans genoeg geschreven. En de meeste verdienen het om nog lang mee te gaan.

Ik help je even op gang met de romans en pik er meteen enkele uit die al bij de titel bewijzen dat er bij Walter gewoonlijk wel een glimlachje achter de ernst zit, of andersom.

Er is 362.880 x *Jef Geys*. Dat is op zo'n manier geschreven dat de negen hoofdstukken onderling verwisseld kunnen worden, zonder dat het de leesbaarheid schaadt. Zo zijn er wiskundig 362.880 versies van het boek

In dit pleidooi pleit Dominic Depreeuw ervoor om het werk van Walter van den Broeck naar waarde te schatten.

mogelijk. Voor van den Broeck was dat niet zomaar een gimmick. Hij was ervan overtuigd dat een mening hoofdzakelijk wordt bepaald door de volgorde waarin de informatie tot ons komt.

Dan heb je zijn magnum opus *Het beleg van Laken*. Daarvan gaf hij de vier aparte delen een eigen titel met telkens dezelfde letters: *Gek leven na het bal*, *Het gevallen baken*, *Het leven na beklag*. En met zijn roman *Terug naar Walden* is meteen de woordspeling verklaard in de titel van dit pleidooi. Oké, hier ben ik even de geestige.

Walter was ook een hevige supporter van het theater in de vrije tijd. Hij ging graag kijken wanneer een gezelschap een van zijn stukken op de planken bracht. Als ik titels vraag van stukken, dan wed ik dat je niet veel verder komt dan *Groenten uit Balen* en *De Ronde van Vlaanderen (Mooi en Meedogenloos)*.

Maar kijk zeker eens wat verder dan dat. Er liggen nog wat pareltjes klaar om weer voor het voetlicht te worden gebracht. Ik beveel deze alvast graag aan: *Tot Nut van 't Algemeen*, *Au bouillon belge*, *De tuinman van de koning* en *Tien jaar later: 't jaar 10*. Dat laatste is eigenlijk een vervolg op *Groenten uit Balen*.

En wat je ook denkt over zijn verhalen of thema's, van den Broeck staat altijd garant voor levendige, volkse, herkenbare geestige dialogen. Walter en ikzelf waren stadsgenoten. Onze paden kruisten dus wel eens, professioneel of informeel. Ooit vertelde hij me dat hij vindt dat je als toneel auteur je werk moet loslaten, eenmaal het is geschreven. Daarna komt het in de handen van een theatermaker en die moet er dan zijn of haar ding mee doen. Het had volgens hem geen zin om als schrijver te eisen dat jouw tekst tot op de letter wordt gevolgd. Kortom: ga heerlijk aan de slag met zijn stukken. Je kan erop rekenen dat hij ergens goedkeurend en goedlachs meegeniet. Als hij tenminste niet aan het epibreren* is.

Want wie Walter heeft gekend, weet dat dat ook iets is waarvan hij vond dat het heel geregeld moest gebeuren: epibreren. Ik ga dat nu meteen doen! Een lang weekend...

**Epibreren is een woord dat is bedacht door Simon Carmiggelt. Het betekent: doen alsof je iets belangrijks doet, terwijl je in werkelijkheid niets (nuttigs) uitvoert.*

Lore en Leonie © Super Formosa Photography

ROZEN, RECHTERS EN PIRATEN OP HET NSK THEATERSPORT

Vlaamse en Nederlandse studenten strijden voor de improtitel in Leuven

ANDRIES HAESVOETS

Improviseren op het scherpst van de snede, met rechters, rozen en een aanmoedigend publiek. In november organiseert de Leuvense studentenvereniging *Prepree* het Nederlandstalig Studentenkampioenschap *Theatersport*: een unieke improvewedstrijd waar spelplezier en competitie hand in hand gaan. Hoog tijd om poolhoogte te nemen bij Leonie Van Gerven en Lore Beke, twee drijvende krachten achter de organisatie van het toernooi.

Hoe hebben jullie de smaak van improvisatietheater te pakken gekregen?

Leonie Van Gerven: "Theater heeft altijd al in mij gezeten. Als kind volgde ik lessen voordracht en drama aan het deeltijds kunstonderwijs. Improvisatietheater sprak tot mijn verbeelding. Toen ik in het zesde middelbaar zat, ging ik al eens kijken naar een optreden van *Prepree* en het kriebelde meteen om me aan te sluiten zodra ik student was. Na mijn eerste training ben ik nooit meer weggegaan."

Lore Beke: "Ik volgde in het middelbaar ook theaterlessen, maar ik vond het niet leuk om teksten uit het hoofd te leren. Ik kreeg daar enorm veel stress van. Tijdens een schooloptreden begon ik bijvoorbeeld plots de tekst van een medespeler te zeggen en toen moest hij mijn tekst zeggen. Daardoor besepte ik dat teksttheater mij totaal niet ligt. Als student sloot ik me onmiddellijk aan bij *Prepree*. Ik werd er ondergedompeld in een supergekke, warme sfeer met vele rare snuiters bij elkaar. Ik voelde me meteen helemaal thuis."

Hoe verschilt improvisatietheater van de klassieke theatervorm?

Lore Beke: "In veel theatergroepen wordt aan het begin van een traject gebruikgemaakt van impro-oefeningen. Het accent ligt daarbij vooral op spelen. Nadien gaan de meeste groepen verder met tekst en kom je in een vaste repetitiestructuur terecht. Bij improvisatietheater blijf je daarentegen echt in dat spelen hangen en word je continu uitgedaagd om *outside the box* te denken, elkaar te verrassen en grenzen op te zoeken."

Weinig improgroepen voor studenten

Er zijn steeds meer improgroepen. Wat maakt Preparee dan nog uniek?

Lore Beke: "Wat ik supersterk vind aan Preparee, is dat je bij ons geen auditie moet doen. Preparee is een open en warme groep waar iedereen welkom is. Daardoor trekken wij veel nieuwsgierige studenten aan vanaf achttien jaar en is de sfeer bij ons echt laagdrempelig."

Op 14, 15 en 16 november vindt het NSK Theatersport plaats in Leuven. Leonie, jij hebt deze wedstrijd vorig jaar in Eindhoven gewonnen met je team. Proficiat! Hoe heb je dat ervaren?

Leonie: "Preparee doet al vele jaren mee met het NSK Theatersport. Vorig jaar namen we met drie teams deel aan de editie in Eindhoven. Mijn team SOEP was een nieuw

Lore en Leonie © Super Formosa Photography

samengesteld groepje met een mix van nieuwere en meer ervaren spelers. We hadden niet echt verwachtingen, we wilden gewoon plezier maken. We merkten dat we groeiden doorheen het toernooi en steeds beter op elkaar ingespeeld raakten. En plots stonden we in de finale en wonnen we het toernooi! Heel overweldigend, maar we hebben ons fantastisch geamuseerd."

Is het de eerste keer dat het NSK Theatersport plaatsvindt in Leuven?

Leonie: "Het NSK Theatersport vindt altijd plaats in de stad van de winnende groep. Een team van Preparee heeft in 2019 al een keer gewonnen, maar omwille van corona werd die editie in Leuven uitgesteld naar 2021. We moesten toen nog heel voorzichtig zijn en alles moest coronaproof doorgaan. De komende editie in november wordt dus de tweede, maar eerste volwaardige editie in Leuven. Het volledige toernooi zal doorgaan in OPEK."

Een Belgische primeur dus.

Lore: "Ja, want het NSK Theatersport heeft enkel nog maar in Nederland plaatsgevonden en nu dus, voor de tweede keer in de dertigjarige geschiedenis van het toernooi, in België. Naast de improgroep Mimosaurus in Antwerpen, is Preparee de enige Belgische improgroep die volledig draait op het engagement van studenten. In Nederland is dat helemaal anders. Daar heeft bijna iedere studentenstad wel minstens één improgroep en worden ze vaak ook mee ondersteund door de plaatselijke universiteit. Dat is bij ons helaas nog niet het geval. Hopelijk kunnen we daar dus met het NSK Theatersport wat verandering in brengen."

The game is on

Waarom heet het Theatersport?

Lore: "Het NSK Theatersport is een competitieve wedstrijd waarbij improploegen tegen elkaar moeten strijden met strikte spelregels, een puntentelling en rechtens: een jury van anciens binnen het improlandschap. De scènes mogen niet langer dan vijf minuten duren. De spelers moeten het publiek en de rechtens overtuigen op basis van spel, inhoud en amusement. Als team moet je dus rekening houden met die drie parameters om een mooie score te behalen."

Wat is de rol van het publiek?

Leonie: "Het publiek heeft een heel belangrijke rol. Je krijgt plastic rozen die je naar het podium mag gooien als een scène je weet te raken. Het is een traditie bij theatersport die in het Nederlandse improlandschap sterk is ingeburgerd, maar in België nog onbekend is. Zo krijg je als speler dus rechtstreeks feedback van het publiek en dat is echt fijn. Daarnaast moet het publiek aan het begin van iedere scène ook een suggestie geven. Dat kan gaan van een locatie tot een slecht verjaardagscadeau. Tot slot houdt de rechter, die het amusementsgehalte moet quoteren, veel rekening met het gedrag van het publiek."

Leonie © Super Formosa Photography

Zijn jullie niet bang om op jullie bek te gaan?

Lore: "Tuurlijk. Zeker in de beginjaren, omdat ik toen nog niet zoveel had opgetreden. Ik had echt veel stress, want ik wist totaal niet wat er zou gebeuren. Je hebt er geen controle over."

Leonie: "Maar er is een belangrijke regel die zegt dat het volledige team voor elke scène verantwoordelijk is. Je bent daardoor dus nooit alleen in fout. Iedereen binnen je team moet erover waken dat een scène interessant genoeg blijft."

Hoe hard is de competitie onder de deelnemers?

Lore: "Het is natuurlijk een competitieve wedstrijd, maar vooral de uitwisseling tussen de teams en het spelplezier staan centraal. Iedereen is lief voor elkaar en er zitten bijna nooit onsportieve ploegen bij."

Lore: "Zo'n ploegen geraken ook nooit ver in de wedstrijd. Om optimaal te kunnen spelen, heb je echt een goede vibe nodig. De leukste games ontstaan wanneer je sportief kan omgaan met het andere team en je het elkaar gunt om de beste scènes te spelen. Soms speelt het andere team zelfs spontaan mee om de scène te ondersteunen door bijvoorbeeld het decor of kleine dwergjes te spelen."

Veel helpende piraten

Met Preparee organiseren jullie het NSK dus dit jaar. Wat komt daar allemaal bij kijken?

Leonie: "Gigantisch veel. Dat gaat van subsidiedossiers schrijven tot logement en catering voor de deelnemers regelen tot een website bouwen en een promocampagne bedenken."

We staan er gelukkig niet alleen voor met z'n tweeën. De organisatie van de wedstrijd wordt gedragen door een tiental trekkers binnen Preparee en later nog veel bijkomende helpende handen."

Het thema van deze editie is piraten in het woeste vaarwater. Vanwaar die keuze?

Lore: "We hebben daar lang en intens over gebrainstormd met het organisatorisch team van het toernooi. (lacht) Het is echt alle kanten uitgegaan. Van surrealisme naar circus tot de smurfen. Uiteindelijk hebben we gekozen voor piraten, want Preparee heeft daar een lange geschiedenis mee. We zingen rond middernacht bijvoorbeeld altijd het zeeroverslied en we hebben een kapitein. Bovendien gaat het NSK Theatersport door aan de Vaartkom, dus redenen genoeg om voor dit thema te kiezen."

Moeten alle scènes dan over piraten gaan?

Leonie: "Nee, liever niet zelfs. Dat zou de creativiteit alleen maar belemmeren. Het thema zal vooral ingezet worden bij de omkadering van het toernooi. De locatie, de openingsshow en het feestje op zaterdagavond zullen sowieso volledig in thema ingekleed worden."

Dat klinkt veelbelovend. Succes!

Het NSK Theatersport vindt plaats op 14, 15 en 16 november in OPEK Leuven. Vrijwilligers mogen zich nog melden.
Alle info en tickets: www.nsktheatersport.nl.

SOS GAZA: “WEGKIJKEN KAN NIET MEER”

Katrien De Ruyscher over acteren en engageren

EMMELINE CLOOSTERMAN

“Ik kon niet meer hulpeloos blijven toezien”, zegt Katrien De Ruyscher. Tv-kijkend Vlaanderen kent haar vooral als dokter Judith uit *Thuis*, maar ze is ook een van de initiatiefnemers van SOS Gaza. Cultuurmakers, academici en middenveldorganisaties slaan via die actiegroep de handen in elkaar om politici én burgers een geweten te schoppen. Dat doen ze onder andere op het podium van verschillende evenementen, van de Gentse Feesten tot Theater Aan Zee. “Met statements van Palestijnen en andere relevante stemmen proberen we het onrecht zichtbaar te maken.”

© Steef Jansen

Wat doet SOS Gaza met *J'accuse*?

“*J'accuse* is een verzameling van artistieke en maatschappelijke statements door Palestijnen en andere relevante stemmen. We proberen het maatschappelijke bewustzijn scherp te houden en ons

ongenoegen met de situatie in Gaza nog duidelijker naar voren te brengen. Je voelt de verontwaardiging en kwaadheid van de sprekers en het publiek, maar ook het verdriet. Ik krijg heel vaak kippenvel tijdens de *J'accuses*, enerzijds door de woorden, maar vooral ook door de

reacties, zeker van de Palestijnse mensen in de zaal. Het feit dat we hun onrecht mee zichtbaar maken, betekent voor hen ontzettend veel.”

© Steef Jansen

Waarom voel je je genoodzaakt om dit werk te doen?

“Ik vind het mijn taak als actrice om mij uit te spreken over de wereld waarin we leven. Toen ik begon in de KVS, werd bij elke voorstelling nagedacht over welke aanklacht we konden brengen. Vandaag zijn we daar minder mee bezig en dat vind ik jammer. Ik kies er nu heel bewust voor om opnieuw meer uitgesproken te zijn. Dat voelt als een bevrijding, maar het is tegelijk een oproep aan iedereen om dat vaker te doen.”

“Ik las onlangs een quote van de Ierse band Kneecap: “Het is de taak van artiesten om politiek te zijn als politici dat niet zijn.” Voor mij was dat de nagel op de kop. Ik ben geen Midden-Oostenkenner. Er zijn mensen die veel meer weten dan ik. Dat is ook de bedoeling van SOS Gaza: geef die mensen het podium om te spreken vanuit kennis en feiten, zodat we de zichtbaarheid van het probleem vergroten.”

KATRIEN DE RUYSSCHER:

“Ik vind acteren per definitie activistisch.”

Voel je je soms niet moedeloos als er politiek weinig beweegt?

“Ik voel me absoluut soms moedeloos. Het enige wat mij hoop geeft is dat bij elke *J'accuse* de zaal te klein was. Er leeft iets dat sterker is dan het stilzwijgen van politici en dat zijn de

gewone mensen die niet meer willen zwijgen. Ik geloof dat de kracht ligt bij mensen die samenkomen en van zich laten horen.”

Hoe kan acteerwerk volgens jou samengaan met activisme?

“Ik vind acteren per definitie activistisch. Voor mij vertrekt het vanuit de vraag: wat leeft er in onze maatschappij en wat vinden wij belangrijk om te benoemen? Zelfs in *Thuis* zijn er verhalen die een link hebben met de maatschappelijke context en dat kan een ingang zijn om de realiteit van vandaag in vraag te stellen. Of dat nu via een heel kleine voorstelling is voor honderd man of via *Thuis* voor een publiek van een miljoen: het is mijn drijfveer om die link te leggen.”

KATRIEN DE RUYSSCHER:

“Lees een krant, post een quote, deel de stem van iemand die veel over de oorlog weet.”

“Mensen vinden het moeilijk om het geloof in de politiek te behouden. Ik ook, dus ik denk dat wij als cultuursector moeten klaarstaan om hen op te vangen en via een andere manier te blijven betrekken. Natuurlijk moet het debat vanuit inhoud vertrekken en van mensen met voldoende kennis van zaken. Maar ik ben iemand met een publiek bereik. Als ik mijn stem kan gebruiken om de stem van die anderen te vergroten, dan vind ik het mijn taak om dat te doen.”

Moet theater niet juist een plek zijn waar mensen kunnen ontsnappen aan de wereld?

“Ik denk dat veel mensen vandaag willen ontsnappen, omdat ze zich niet meer aangesproken voelen of omdat ze een weg zoeken tussen alle verschillende meningen. Dat is absoluut begrijpelijk, maar het een hoeft het ander niet uit te sluiten. Het beste bewijs daarvan is een programma als *Thuis*. Veel mensen zien dat als een dagelijkse ontsnapping, maar toch sluipen er ook zeer maatschappelijke en belangrijke thema's in de verhaallijnen. Het kan dus én-én zijn.”

“Er zijn veel cultuurhuizen en theaters die nog altijd geëngageerd werk maken. Ik denk dat we dat moeten blijven stimuleren. Zo bereiken we niet enkel de mensen die al overtuigd zijn, maar ook de mensen die nog niet goed weten waar ze aansluiting bij vinden en hoe ze moeten omgaan met het nieuws dat ze dagelijks binnenkrijgen.”

Wat vind je dat andere acteurs nog zouden moeten of kunnen doen? Hoe kunnen zij hun stem gebruiken?

“Dat moet iedereen uiteraard voor zichzelf beslissen. Persoonlijk kan ik niet meer stil zijn. Naast actrice ben ik ook vrouw en moeder. En er zijn op dit moment zoveel vrouwen en kinderen die niet meer kunnen ontsnappen aan het leed in de wereld. Ik wil solidair zijn met hen.”

“Maar ik snap het ook dat mensen afgeschrikt zijn, omdat ze bijvoorbeeld het gevoel hebben dat ze niet genoeg weten over dit conflict. Ik heb dat zelf ook soms. Maar er zijn oplossingen: lees een krant, post een quote, zoek iemand die het wél goed snapt en deel hun stem. We hebben te lang weggekeken. Dat gaat vandaag niet meer.”

Heb je tips voor vrijetijdsgezelschappen die willen strijden tegen onrecht?

“Als je een publiek hebt, spreek ze dan aan. Dat kan aan het begin of op het einde, maar laat het gesprek niet stilvallen. Of het nu een ontspannende voorstelling is of iets maatschappelijk relevant, spreek over het feit dat dingen niet oké zijn en durf een standpunt in te nemen. Verwijs ze ook door. Er zijn superveel organisaties die dingen doen. Zorg dat mensen daarmee in contact komen zodat ze kennis en standpunten verder kunnen verspreiden. Hang bijvoorbeeld affiches op in de foyer of zet iets in je programmaboekje zodat mensen toegang hebben tot informatie. Ga het vooral niet uit de weg.”

“Ik hoop dat de beweging die nu ontstaat niet meer stil gaat vallen, want we hebben ze echt nodig. Met SOS Gaza willen we druk blijven uitoefenen, maar ook sectoren samenbrengen en ondersteunen. We zijn er te lang van uitgegaan dat het wel goed komt, maar het is nodig dat we ons met z'n allen nog veel meer gaan engageren.”

LEPER: VREDESBOODSCHAP OP DE PLANKEN

Ieper is wereldwijd bekend als vredesstad. De stad heeft een eigen vredesdienst én een museum gewijd aan haar oorlogsgeschiedenis (In Flanders Fields Museum). Dat is uniek in Vlaanderen en ver daarbuiten. Theater en podiumkunsten geven die vredesboodschap mee extra kracht.

SIEBE NICOLAI

OPENDOEK-magazine sprak met Filip Deheegher, verantwoordelijke bij de dienst Vrede en Internationale Solidariteit van de stad Ieper en betrokken bij het In Flanders Fields Museum.

Filip vertelt hoe de vredesdienst tot stand is gekomen: "De dienst kwam er kort nadat het Vredesfonds werd opgericht en na de eerste permanente tentoonstelling van het In Flanders Fields Museum. De insteek van ons werk is niet enkel stilstaan bij wat in Ieper is gebeurd tijdens de Eerste Wereldoorlog, maar ook aandacht vestigen op wat er vandaag in de wereld plaatsvindt."

Ieper is onlosmakelijk verbonden met haar oorlogsgeschiedenis, maar draagt vandaag vooral een actuele vredesboodschap uit. Podiumkunsten spelen daarin een belangrijke rol, als verbindende factor in het hele verhaal.

Verbindende kracht van toneel

Volgens Filip is de titel van Vredesstad meer dan louter symbolisch: "We nemen ook echt initiatieven om de vredesboodschap uit te dragen. Om de drie jaar reiken we de Vredesprijs uit aan iemand die zich, wereldwijd, verdienstelijk maakt voor de vrede."

"Ik herinner me vooral de Vredesprijs voor Helen Prejean. De filosofie achter haar projecten is een inspiratie voor Ieper. Helen is een Amerikaanse zuster die, zelfs op tachtigjarige leeftijd, actie voert tegen de doodstraf. Zij werkte mee aan een boek, toneelstuk en zelfs musical rond het thema van de doodstraf. Helen sprak vaak over de verbindende kracht van kunst en toneel. Je brengt mensen sowieso samen om het stuk te creëren, maar je brengt ze ook samen rond een bepaald thema. In dit geval de doodstraf."

Verwerkingsproces voor jongeren

Die filosofie van Helen Prejean neemt Ieper mee in de educatieve werking van het In Flanders Fields Museum. Zij organiseren studiedagen voor secundaire scholen die telkens afgesloten worden met een muziek- of theateervoorstelling. Zo krijgen jongeren de kans om het inhoudelijke dat ze heel de dag hebben meegekregen, creatief te verwerken. "We

programmeerden *Oeps van Antigone*. Deze voorstelling gaat over de oorlogmechanismen uit Wereldoorlog I die ook vandaag nog altijd spelen. Er was ook een voorstelling van Rudi Vranckx met beelden van conflictgebieden. En zo zijn er nog wel een aantal voorstellingen gepasseerd voor secundaire scholen." Maar ook voor lagere schoolkinderen kan het relevant zijn. Maar dan moet volgens Filip de boodschap veel breder zijn dan enkel het oorlogsgeweld: "Klimaat en vrede zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Van daaruit kregen we het idee om met lagere schoolkinderen een klimaat- of vredesbos te planten." Na een dag planten, werd het project afgesloten met een voorstelling. Die gaf de kinderen concrete ideeën om bij te dragen aan het klimaat. Hoe ga je zelf om met water? Wat doen we zelf met ons afval? "Ik ben ervan overtuigd dat met toneelvoorstellingen kinderen meer opsteken dan wanneer het verhaal gewoon heel droog wordt gebracht", zegt Filip.

Vrede is meer dan uitblijven van oorlog

Die bredere vredesboodschap trekt Ieper ook door naar hun andere projecten. "Vrede is meer dan het uitblijven van oorlog. Dan spreek je enkel over negatieve vrede. Je moet thema's die vandaag actueel zijn durven tackelen: migratie, klimaat... Hierover opent binnenkort de tentoonstelling *Ontheemd* in het In Flanders Fields Museum. Een tentoonstelling over persoonlijke verhalen van vluchtelingen tijdens de Eerste Wereldoorlog", zegt Filip.

Binnenkort verschijnt het volledige interview met Filip Deheegher op ons YouTube-kanaal. Abonneer je nu!

Om dit te vertalen naar vandaag, nodigt Ieper twee jonge theatermakers uit om een voorstelling rond het vluchtelingentema te creëren. De makers staan niet enkel stil bij de oorlogsgeschiedenis van Ieper, maar werken ook rond de vluchtelingencrisis anno 2025. Zo blijft het museum vandaag maatschappelijk relevant.

Ieper als creatieve trekpleister

Ieper ademt het verleden door de vele littekens die je in en rond de stad vindt. De stad werd tijdens de Eerste Wereldoorlog volledig verwoest, maar werd wonderwel weer opgebouwd uit het puin. Ieper is een aantrekkingspool voor buitenlandse artiesten en bezoekers. Filip denkt vooral terug aan het bezoek van enkele jonge Syriërs tijdens de Syrische burgeroorlog in 2017: "Voor hen was het bezoek aan Ieper een verademing en het gaf hen hoop. Kan Aleppo na de oorlog dan toch weer die bruisende stad worden zoals ze ooit was? Dat is een boodschap die wij dagelijks meegeven met bezoekers."

Die hoop inspireert kunstenaars, volgens Filip: "Het kenniscentrum van het In Flanders Fields Museum heeft zo'n grote diversiteit aan persoonlijke verhalen. Iedere theatermaker die iets rond het thema vrede wil doen, kan best in het archief gaan snuffelen. Met al zijn dagboeken en documenten is het echt een creatieve voedingsbodem waar iedereen zijn gading wel zal vinden."

LANDJUWEEFESTIVAL

Dat Ieper creatievelingen aantrekt, is enkel maar goed nieuws voor het Landjuweelfestival. Het festival met de meest spraakmakende vrijetijdsvoorstellingen vindt dit jaar namelijk plaats in Ieper. We lieten ons hiervoor inspireren door de vredesboodschap van Ieper en leggen de nadruk op ontmoeting en verbondenheid via theater.

Een van de blikvangers is de theaterwandeling, in samenwerking met de Nocturnes van Ieper. Via theatrale scènes van lokale spelers ontdek je de geschiedenis van Ieper en het onlosmakelijk verbonden oorlogsverhaal.

- Vrijdag 24 oktober tot en met woensdag 29 oktober 2025
- Ieper
- Tickets via www.opendoek.be/landjuweelfestival

En wat brengt de toekomst?

Ieper blijft verder werken aan hun status van Vredesstad. "Maar als er dan toch één ding is dat ik echt opnieuw wil doen", bedenkt Filip zich. "Dan is dat het traject met jongeren tijdens de Ieperse Vredesprijs. We maakten in 2005 met scholieren uit het secundair een avondvullende voorstelling rond de doodstraf. Drie jaar later deden we hetzelfde, maar dan over vrouwenrechten in Afghanistan. Die voorstellingen brachten we drie of vier keer in cultuurcentrum Het Perron. Dat betekent dus dat er toch 1.500 tot 2.000 mensen kwamen kijken."

Dat mag dus gerust nog eens op het vredesprogramma van Ieper staan. Maar voor het daartoe komt, bereidt Ieper zich eerst voor op de komst van het Landjuweelfestival.

Tickets verkopen was nog nooit zo gemakkelijk!

Ticketsoftware voor verenigingen, theaters, evenementen en workshops

- Geen maandelijkse abonnementskosten
- Balie tickets worden gratis verwerkt
- Online tickets vanaf 0,50 euro per ticket
- Telefonische helpdesk

Online zetelkeuze door de klant op je zaalplan

Scan je tickets met de gratis smartphone app

Publiceer je evenementen op UiTVlaanderen met 1 klik

www.ticketgang.com

In samenwerking met OPENDOEK.
Publiceer je evenementen vlot op de verkooppagina van OPENDOEK.

SPLITSCREEN

Niels Nijs (1994) maakt, schrijft en speelt theater. Hij plukt letters uit het alledaagse en probeert het leven aan elkaar te rijgen.

LUCHTPOST

Draag in het hoogste vaandel het wijzen
 Het bewijzen dat
 Wat is
 Niet is
 Wat moet zijn

Met kunstgrepen en draaiingen in het nu
 Geven wij u wat zou kunnen zijn

Wat kan
 Wat moet
 Wat als wat anders

Daarvoor strijden
 Door de vlag te hijsen
 De plek op te eisen

Kijk niet weg - ge hebt ervoor betaald

Het mag ook zacht en lief, natuurlijk
 Er is ook schoonheid in verzet
 Wanneer jonge vuisten de lucht in gaan
 Hun glimlachen ontwapenend
 Onverschilligheid neerslaan

Kijk niet weg

Hef dan mee
 Het doet en moet u veel

Dus kijk en steel
 De moed die
 Ons getoond toch troost en vult

Met niet zwijgen
 Niet passief

Maar in zacht verzet gehuld

Applaus

DE SOUFFLEURS

In de rubriek 'De Souffleurs' laten we jou als theaterliefhebber aan het woord over het thema van dit magazine. Wil je meewerken aan het artikel voor de volgende editie? Hou onze sociale media, nieuwsbrief en website goed in de gaten.

WAT DOE JE ALS JE HET ECHT NIET EENS BENT MET JE REGISSEUR?

Ik ga open en eerlijk in gesprek en uit mijn mening op een respectvolle manier. Maar de eindbeslissing ligt bij de regisseur. Daar luister ik dan ook naar als de meningen blijven verschillen.

TINA MACKEN

Ik ben een jongvolwassene met het syndroom van Down. Ik volg momenteel een theater- en clownopleiding bij Woesh in Brugge, speciaal voor mensen met een beperking. Ik ben geboren om op een podium te staan en ben een echte entertainer. Maar het is héél moeilijk voor mij om in een groep te functioneren. Ik kan mezelf heel moeilijk uiten, maar mijn begeleider helpt mij dan telkens om mijn boodschap over te brengen.

Als ik het niet eens ben met de regisseur word ik in eerste instantie dus vooral kwaad. Ik probeer mijn frustratie en ongenoegen te uiten. Het gebeurt dat ik niet meer luister en kwaad wegloop. Maar wie mij met veel begrip en zachtheid benadert, kan mij wel overtuigen om weer de draad op te pikken en aan de slag te gaan.

Ik zou het liefst solo gaan en ben op zoek naar een professioneel iemand die mij zou willen begeleiden in mijn creatieve droom.

REMCO SABBE

Ik ga open in gesprek met de regisseur en gelukkig komen we er vaak samen uit. Vaak wegen we de argumenten voor of tegen af en wordt het zelfs samen met de andere acteurs besproken. Als de regisseur wil doorzetten dan is dat ook zo, hij/zij neemt tenslotte de finale beslissing.

JOKE ROESEMS

Ik ga tijdens een kleine pauze in de repetitie met de regisseur praten. Ik leg uit hoe ik het zie en hoe ik het aanvoel. We kijken samen naar wat veranderd kan worden en wat niet. Geraken we er niet uit en beslist de regisseur anders, dan leg ik mij erbij neer en speel ik zoals het mij gevraagd wordt.

LINDA VAN DEN BORREN

Als ik in een stuk speel en het niet eens ben met de regisseur, ga ik een gesprek aan. Je moet uitleg kunnen vragen waarom het zo moet. Voel ik mij niet goed in bepaalde plaatsingen op de scène dan zeg ik tegen de regisseur waarom. Een goede regisseur luistert naar zijn spelers. Als hij dat ook effectief doet dan komt er een mooi stuk tevoorschijn.

JOSIANE CLOES

Het beste wat je volgens mij kan doen, is in dialoog gaan met de regisseur. Geef aan waarover je het niet eens bent en zoek naar een oplossing die goed voelt voor alle partijen. Misschien kan met een kleine aanpassing het probleem al verholpen worden.

KURT VERDONCK

Je maakt samen een stuk, anders niet. De regisseur is de stuurman en is niks zonder matrozen. Dit zeg ik als regisseur. Ik hak de knoop wel door.

ANNELIESE THILLY

CONFLICTEN ZIJN KANSSEN

Een conflict hoeft niet altijd een breekpunt te zijn voor je vereniging. Het kan net zorgen voor groei, creativiteit en verbinding. Michel Looyens is mede-oprichter van Yeon en helpt organisaties om conflicten te voorkomen, op te lossen of ervan te leren. In dit interview met DOEK! legt hij je uit hoe je een conflict in je gezelschap omzet in een mooie samenwerking.

ALEGRIA HERUITGEVONDEN

Artistiek leider Rachel Lancaster & acrobate Zara McLean over de magie van Cirque du Soleil

Alegria is een van de meest iconische shows van Cirque du Soleil. Het origineel liep van 1994 tot 2014, maar door het grote succes keerde de voorstelling in 2019 terug in een nieuw jasje. Nu strijkt het spektakel nog tot november neer in Brussel. Artistiek leider Rachel Lancaster en acrobate Zara McLean nemen ons mee achter de schermen van deze spectaculaire revival.

MATHIEU LONBOIS

RACHEL LANCASTER

Artiestiek leider van *Alegria* (In A New Light). Waakt over elke creatieve beslissing: van kostuums tot choreografie en lichtontwerp. Haar missie: de magie van Cirque levend houden, avond na avond.

Waarom moest *Alegria* terugkomen?

Rachel: "*Alegria* was altijd een publiekslieveling. Toen we stopten in 2014, bleef de vraag komen: brengen jullie de show ooit terug? We hebben geluisterd, maar niet zomaar gekopieerd. De wereld is veranderd sinds 1994, dus vroegen we ons af: hoe moet *Alegria* eruitzien voor de volgende tien à twintig jaar? We hebben alles opnieuw bekeken. Nu kunnen we echt wel zeggen: *Alegria*, reimagined!"

Zara: "Ik deed in 2013 al mee aan de originele versie en ben nu ook deel van deze nieuwe creatie. Het voelt moderner: nieuwe acts, nieuwe muziek, nieuwe energie. Het is dezelfde ziel, maar in een hedendaags jasje."

Wat wilden jullie behouden en wat moest er anders?

Rachel: "De kern blijft: we nemen het publiek mee op een emotionele reis. Dat mochten we niet uit het oog verliezen. Maar alles daaromheen – kostuums, licht, choreografie, acrobatie – hebben we heruitgevonden. Daar is een proces van jaren over gegaan. Eerst is er een kernteam van creators: regie, kostuumontwerp, technische specialisten. Daarna workshops om te zien wat mogelijk is, soms twee jaar lang. Door al dat werk zien we vandaag tricks die in 1994 onmogelijk leken. Wat toen spectaculair was, is nu de basis."

Zara: "Een voorbeeld is de Acro Poles-act, waar ik deel van uitmaak. Dat is iets wat Cirque nog nooit eerder deed. We werken met lange, flexibele polsstokken, geïnspireerd op atletiek. We hebben er zes maanden in Montreal op getraind. Het is een primeur, ook voor het publiek."

ELKE AVOND EEN EERSTE KEER

Hoe ziet jullie werkweek eruit?

Zara: "Op maandag trainen we alle acts: power track, warm-up, run-throughs. Daarna de Acro Poles-act, eerst backstage, dan on stage. Plus extra workouts. Routine helpt, maar het blijft intens. Als je veel oefent, lijkt het vanzelf te gaan, alsof je met de fiets rijdt – maar geloof me, het is veel gevaarlijker dan fietsen!"

Rachel: "Ik moet vooral waken over één aspect op scène. Van de kijklijn van het publiek tot het lichtontwerp dat hun aandacht precies naar de juiste plek leidt. Soms gaat het om kleine nuances, maar die maken het verschil tussen goed en onvergetelijk."

© Andy Paradise 2024

RACHEL LANCASTER:

"Iedereen kan de magie voelen: een peuter van drie of een oma van 95"

Zara: "Daarom trainen we ook zo hard. Zodat wat voor het publiek onmogelijk lijkt, voor ons vanzelfsprekend oogt. En toch – elke keer dat het doek opgaat, blijft het speciaal."

Rachel: "En dan is er het feit dat we zo'n 300 shows per jaar spelen. Elke show moet voelen alsof het de eerste keer is. Voor het publiek is het meestal de enige keer. Daarom wil ik de magie koste wat het kost bewaren, avond na avond. Maar hoe hou je iedereen geïnspireerd als je de show voor de twintigste keer die maand opvoert? Hoe hou je iedereen gemotiveerd? Dat is mijn grootste uitdaging als artistiek leider."

ZARA MCLEAN

Voormalig Brits topsportster en junior wereldkampioen tumbling (2007). Sinds 2013 bij Cirque du Soleil. Deed ook al mee aan de buitenshow Les Chemins Invisibles, en is nu te zien in de spectaculaire Acro Poles-act van Alegria.

Is het niet uitdagend om met artiesten van over heel de wereld samen te werken?

Rachel: "Soms wel. We hebben 62 castleden uit alle hoeken van de wereld. Dan worden er weleens wat verschillende talen door elkaar gesproken, al is Engels meestal de voertaal. Maar er zijn ook die diverse culturen en achtergronden. Sommigen komen uit traditioneel circus, anderen uit atletiek of theater. Ik vind dat net een sterkte. We creëren bewust een familiegevoel, want we zijn vaak 24/7 samen."

Zara: "Die band met je team is alles. Je reist ook samen de hele wereld rond. Dankzij *Alegria* heb ik plaatsen gezien waarvan ik nooit had durven dromen – van Zuid-Korea tot Japan. Soms mis ik mijn vrienden wel, maar je gaat mij nooit horen klagen."

ZARA MCLEAN:

"Van de turnvloer naar het wereldpodium gaan: dat blijft een droom"

Rachel: "Als je graag deel wilt uitmaken van die hechte familie bij Cirque, dan heb ik maar één tip: oefenen, oefenen, oefenen. Durf groot dromen, maar wees volhardend. Het niveau is extreem hoog en je moet blijven groeien, zelfs als je aangenomen bent. En ja, soms duurt make-up alleen al twee uur. Geniet ook van dat proces."

Wat betekent *Alegria* voor jullie persoonlijk?

Zara: "Van de turnvloer naar het wereldpodium gaan: dat is en blijft een droom. En *Alegria* specifiek is al zo lang onderdeel van mijn leven. Mijn mooiste moment is zonder twijfel de voorstelling in de Royal Albert Hall in Londen. Ik ben van het Verenigd Koninkrijk, dus toen konden al mijn vrienden en familie komen kijken. Een hoogtepunt dat ik nooit vergeet."

Rachel: "Ik vind het allermooiste hoe universeel de show is. Je hebt geen woorden nodig. Een peuter van drie en een oma van 95 kunnen het allebei voelen. De emotionele schakels – van pure vreugde tot breekbare momenten – wisselen elkaar in sneltempo af. Dat blijft magisch."

Bekijk de volledige videoreportage over *Alegria* op DOEK!

© Andy Paradise 2024

KUNSTENAARS IN DE COULISSEN

De decorbouwer

NICO VAN DEN ABEELE

In recensies of bij het publiek krijgen ze nauwelijks aandacht, maar neem hen weg en je theatervoorstelling wordt naakt gespeeld, valt zonder licht of gaat niet eens door. In 'Kunstenaars in de coulissen' geven we het woord aan de tovenaars in de schaduw van het grote podium. Voor aflevering 21 spraken we met een decorbouwer uit het vrijetijdstheater en een professional.

STEVEN CASSIMAN

- 66 jaar
- studeerde bouwkunde
- was jarenlang betrokken bij onderzoek en ontwikkeling in een bouwfirma
- is sinds 2000 lid van de decorploeg van De Leiezone in Drongen

Wanneer komt een regisseur bij de decorbouwer aankloppen?

"Van in het begin! De Leiezone hebben de gewoonte om een startvergadering te houden. Daarop worden alle medewerkers uitgenodigd. De regisseur licht het stuk dan toe en vertelt wat zijn wensen zijn. Er zijn regisseurs die met een plan of een volledige scenografie komen, maar je hebt er ook die het idee laten komen van de decorploeg. Of die de scenografie laten groeien tijdens het repetitieproces."

Bouwde je ooit een decor waarvan je dacht dat het haast niet te realiseren zou zijn?

"Ja! Niet zo lang geleden brachten we *Bij Jules en Alice*. Daar moest een berg op de scène staan met allemaal spullen die het hoofdpersonage verzamelde. Omdat andere verenigingen de zaal ook gebruikten tijdens de productie, wisten we dat die hele berg ook mobiel moest zijn. Dus maakten we een houten stelling die we dan bekleed hebben met al die rommel in de plaats van een volledige berg te maken. De stelling konden we achteruitschuiven en zo achter een gordijn verbergen."

"Onder de stelling waren er laddertjes, zodat de acteurs naar boven konden klimmen. Er zat ook een koelkast in verwerkt, maar die mocht geen achterwand hebben, omdat er licht moest doorschijnen. En verder waren er heel veel sierelementen, zoals een televisie, auto-onderdelen en zelfs de voorkant van een Chevrolet. Maar het publiek kon natuurlijk niet zien hoe die in de berg gemonteerd waren."

Heb je ooit gemerkt dat het decor het spel van de acteurs beïnvloedde?

"Oh ja. We brachten met De Leiezone ooit *Shakers*. Het decor bestond uit een enorme wand met allemaal flessen. Zodra de flessen er stonden, gingen de spelers daarmee aan de slag: een fles nemen, flessen terugzetten... Zo ontstond een mooi geheel. We hebben door het spel zelfs nog wijzigingen in het decor aangebracht."

Wat gebeurt er met decorstukken als de voorstelling voorbij is?

"Dat hangt ervan af. We hebben nog decorstukken die we al meer dan twintig jaar bewaren in de hoop ze ooit nog eens nodig te hebben. Als we dan onze opslagruimte opruimen en beslissen om zo'n stuk dan toch weg te doen, dan is al gebleken dat we het kort nadien toch nodig hadden..."

"Soms kopen we spullen tweedehands aan en proberen we die na de voorstelling opnieuw te verkopen. Meestal lukt dat. We hergebruiken ook decorstukken. Ooit kochten we bijvoorbeeld een tafel voor *De Fysici* en die heeft al zeker in zeven of acht voorstellingen op het podium gestaan! Soms korten we dan poten in om ze voor een andere voorstelling weer te verlengen. Ook met stoelen hebben we dat al gedaan. In *Soep* bijvoorbeeld zaagden we de stoelen op verschillende hoogtes om de hiërarchie tussen de spelers duidelijk te maken. Nadien hebben we natuurlijk alle stukken er weer aangezet!"

De berg uit 'Bij Jules en Alice' © Jan Verboven

Een speeltuin bouwen voor acteurs © Michelle Peeters

CHRISTIAAN MARIMAN

- 34 jaar
- studeerde podiumtechnieken en regie
- runt zijn eigen gezelschap Kopland
- creëert decors in Kopland Atelier in Mechelen
- is als docent verbonden aan het RITCS

Hoe ben je op het idee gekomen om decorbouwer te worden?

"Ik ben daar een beetje ingerold. Ik heb de opleiding podiumtechnieken afgerond en dan had ik het gevoel dat ik mijn eigen ei kwijt moest, dus heb ik erna ook de regie-opleiding gevolgd. Maar na het afstuderen heb ik altijd het gevoel gehad dat ik met mijn handen bezig moest zijn. Voor mij vertrekt alles vanuit een beeld, een scenografie of decorstuk. Als ik objecten kan creëren, dan wordt mijn creatief denkvermogen aangesproken."

Waar haal jij je inspiratie?

"Ik observeer. Ik ben erg nieuwsgierig. Ik ben vaak te voet onderweg en door de traagheid van het wandelen kan ik goed waarnemen. Achter alles wat ik tegenkom lees ik een boeiend verhaal. Objecten hebben een geschiedenis en wellicht ook nog een toekomst. Als ik bijvoorbeeld een oude wagen langs de kant van de weg zie staan, vraag ik mij af: zou die nog rijden? Hoe lang staat die hier al? Wat zou het bouwjaar zijn? Die elementen vertellen een verhaal waaruit ik inspiratie haal. Het is fascinerend om dat dan om te zetten in een eigen wereld."

Welke vaardigheden heb je nodig om decorbouwer te worden?

"Je moet wat affiniteit hebben met materialen. Het gaat vooral om hout en metaal. Als je wat overweg kunt met een boormachine en een schroevendraaier, kom je al een heel eind. Maar als je echt professioneel aan de slag wilt, dan komt er ook metaalbewerking en lassen bij. Maar ook stoffen, zeilen, koorden, latex en siliconen zijn materialen die we gebruiken."

Hoe verloopt het creatieproces?

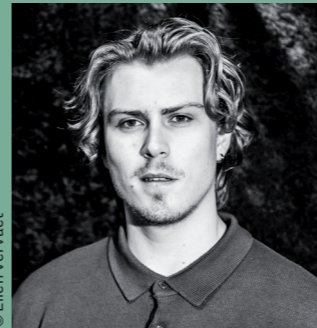
"Het begint met een idee. Wat moet een voorwerp kunnen, in welke tijd situeert het zich, in welke omgeving komt het tot leven? Dat kader is de aanzet om een soort speeltuin te bouwen waarin acteurs kunnen bewegen en zaken terugvinden. Vanuit dat punt begin ik te bouwen."

"Ik vind de artistieke vrijheid van de opdrachtgever erg belangrijk, dus ik communiceer voortdurend tijdens het creatieproces. Ik nodig opdrachtgevers uit naar het atelier of stuur dagelijks foto's van de werkzaamheden. Dan kunnen ze nog bijsturen of aanpassingen vragen. Dat kan dan gaan van de richting waarin een deur scharniert tot de breedte van een object."

Hoe zie je de toekomst van de decorbouw?

"Decorelementen zullen duurzaam moeten zijn. Decorbouwers zullen de juiste materialen moeten gebruiken. Het duurt misschien langer en kost een pak meer, maar als je decorstukken bouwt voor locatietheater, is het belangrijk dat die waterdicht zijn. Vroeger zag je soms dat productiehuzen grote scenografieën bedachten en daar decors voor lieten ontwerpen die ze dan amper gebruikten. Of die ze stockerden in een loods met een hoge huurprijs. Zulke zaken zullen in de toekomst ondenkbaar zijn."

Column RONDPARADERENDE OPBLAASFIGUREN

RUNE WITTOUCK

"En, wat zijn de eerste indrukken?" vraag ik na de voorstelling aan mijn volwassen leerlingen van Theaterleer. Na wat aarzelen antwoorden enkelen: "Euh, ik vond het vreemd..." en "Het was raar..." Precies de antwoorden die ik als docent niet gehoopt, maar toch wel verwacht had.

We zagen zojuist *Tochtgat*, de nieuwe beeldende theatervoorstelling van en met theatermakers Jef Van Gestel en Peter Vandemeulebroecke. Daarin doen twee figuren met lange blonde haren in een winderig decor van alles opwaaien, van wc-papier, tot plastic zakken tot lange stukken stof. De wind zet een dans in gang, maar zorgt evengoed voor verstrikking. In de voorstelling is er geen gesproken dialoog of heldere verhaallijn. Schijnbaar doelloos volgen een heleboel scènes als bewegende schilderijen elkaar op. Het blijft onduidelijk waar en wanneer we zijn, waardoor het moeilijker te vatten is 'waarover het gaat'.

Het is op die manier helemaal niet vreemd dat de eerste reactie van de leerlingen "vreemd" is. Ze werden verrast. De voorstelling daagde hun verwachtingspatroon uit. Enerzijds bewust, omdat ik hen in de beperkte voorbespreking in de les nog geen beelden of fragmenten uit de voorstelling had getoond, maar anderzijds viel het genre van

de voorstelling ook buiten wat ze gewend zijn. De acteurs speelden geen personages in een helder verhaal. *Hoe kunnen we die voorstelling dan 'begrijpen'?*

Tochtgat kunnen we 'postdramatisch theater' noemen, het soort theater dat sinds de jaren zeventig aan terrein won met voorstellingen waarin de zintuiglijke beleving boven het begrijpen of herkennen kwam te staan. De taal of 'het drama' vormde niet langer de centrale betekenisdrager, maar werd slechts een onderdeel in het complex netwerk van al de verschillende theateerementen. In tegenstelling tot het klassiek 'dramatisch theater' ontbreekt in het postdramatische enige (psychologisch gemotiveerde) logica, heldere situatie en een boodschap. De poëzie ontvouwt zich op een andere manier. Dit is geen nieuw gegeven binnen het theater, maar toch is het dat voor vele kijkers nog wel.

Als kunstleerkracht, wiens taak het is om de analyse van en dialoog over kunst te stimuleren, wordt het vervolgens de uitdaging om het klasgesprek verder te trekken dan die eerste indrukken als "raar". Want ook al lijkt er bij *Tochtgat* op het eerste gezicht uitdrukkelijke betekenis te ontbreken, valt er wel wat te ontdekken binnen deze voorstelling.

In de les legde ik een groot, wit blad op tafel en gaf ik de instructie om eerst enkele van de beelden, scènes of momenten uit de voorstelling die bij hen waren blijven hangen op te schrijven. Zoals bijvoorbeeld het beeld van een grote, opwaaiende lap aluminiumfolie, rondparaderende opblaasfiguren of wapperende blonde lokken. Daarna vroeg ik naar waarom die een indruk hadden nagelaten en schreven we bij elk moment woorden die de zintuiglijke en emotionele ervaring van dat moment konden vatten. Speelsheid, rust, overvloed. Zo kon de focus echt verschuiven naar de beleving. Van daaruit konden we pas op zoek gaan naar *verbanden en clusters* tussen de beelden en ervaringen om de poëzie die daarin ontstond te ontdekken. Welke thema's werden aangesproken vanuit de parallellen, tegenstellingen en overgangen tussen de beelden? We ontdekten verwondering en kwetsbaarheid in dansende plastic zakken, verstikking door menselijke hebzucht en hoogmoed, en momenten van verlangen naar verbinding.

Mijn leerlingen blijven stimuleren om nieuwe theatervormen te ontdekken. Blikvelden verruimen. In dialoog gaan met kunst. Dat is de strijd die ik als kunstleraar wil blijven voeren.

© Clara Hermanst

DIA/LOOG

Elke editie schrijft een auteur van OPENDOEK-magazine een korte dialoog om je toneelkunsten te oefenen tijdens een repetitie. Deze keer kroop Liza Renders in haar pen.

Twee ridders, in vol ornaat.

A Ben je er klaar voor?

B *[nors]* Ik heb slecht geslapen.

A *[positief]* Slaap is belangrijk, dat is zeker waar, maar je bent toch goed voorbereid?

B Ik heb uren wakker gelegen. Gewoeld.

A Heb je alles wat je nodig hebt?
[overtuigend] Een goede start is de helft van het werk!

B Ik heb elk uur van de nacht op de klok zien wegtikken.

A Ik geloof in je! Je bent één van de sterkste mensen die ik ken. Wat slaapt kort haalt jou niet onderuit.

B Ik heb gezweet dat het een lieve lust was.

A Neem mijn drinkfles. Een beetje hydrateren en je bent als herboren. Ik ben er zeker van.

[stilte]

B Neen, ik ben er niet klaar voor. Ja, ik had me voorbereid, maar daar merk ik nu niks van. En als ik zeg dat ik gezweet heb, dan bedoel ik angstzweet. Een slokje drinken is als een pleister op een open wonde. Dat helpt me geen meter vooruit. Ik moet straks duelleren, een tweestrijd. Voor jou, en ik zak ter plekke door m'n benen. Ik kan beter vertrekken.

A *[nu ook kwaad]* Ho, rustig! Als ik kon, ik deed het zelf. Je weet dat dat niet kan, dat ik daar fysiek niet toe in staat ben. Het was je eigen keuze om mijn eer te verdedigen. Daar kom je nu op terug? Laf noem ik dat.

B *[merkbaar geschrokken]* Ik ben bang.

A *[rustig]* Bang?

B Verschrikkelijk.

A Dat snap ik. De tegenstander is niet de minste. Al ben jij zoveel beter, zoveel gevreesder.

B De tegenstander kan me gestolen worden. Ik ben bang van mezelf. Bang om mezelf tegen te komen. Bang om gezicht te verliezen als ik een domme zet doe. Bang om jou teleur te stellen als het duel niet vlot loopt.

[Een lange stilte. De personages kijken elkaar één voor één aan.]

A Ik denk niet dat je me kan teleurstellen. Jij niet.

B *[hoopvol]* Nooit?

A Ik meen van niet.

B Oke. *[Ademt diep in en doet een kleine opwarming]*
Nu ben ik er klaar voor.

RE PER TOIRE

Ieder nummer grasduinen we in de collectie van de Theaterbib van OPENDOEK, op zoek naar interessante teksten. Toch je ding niet gevonden? Neem dan een kijkje in onze catalogus. Alle besproken teksten kan je lenen via bib.opendoek.be.

We volgen de genderaanduidingen van personages zoals aangegeven door de auteurs.

BASTIAAN MALCORPS, TIMOTHY SCHEERLINCK, FERNAND COOREMANS EN DE VLAAMSE TONEELAUTEURS (VTA)

Carol K. Mack

POSTCARDS

"Je vertelt de waarheid niet op een postkaart, Jeanne."

THRILLER
3D

Op het strand van een Caraïbisch resort, onder een stralende zon ontmoeten we Isabel, veterane van verschillende huwelijken, en Ria, een intellectuele therapeute, die hun bezoeker Jeanne advies geven over mannen en de zin van het leven. Terwijl ze haar 'helpen', komen we meer te weten over het bizarre leven van Jeanne, haar plankenkoorts als cateraar, haar vreemde carrière, haar overspelige echtgenoot en een paar andere verrassende ontwikkelingen.

Postcards is een intiem en gelaagd toneelstuk dat op het eerste gezicht klein en eenvoudig lijkt, maar al snel onder de huid kruipt. De titel is treffend: postkaartjes zijn vluchtig, kort en tegelijk geladen met heimwee en gemiste kansen – precies het spanningsveld waarin de personages zich bewegen. Een confrontatie met de banaliteit van familieverhoudingen en hoe diep die banale momenten kunnen snijden. Een aanrader voor wie houdt van psychologisch fijnzinnig theater.
Fernand Cooremans

Steven Opsomer

TIMMERMANS

*"Iedereen kandidaat!
Iedereen verdacht!"*

KOMEDIE
7D/7H

Eric Timmermans wordt dood teruggevonden in zijn café Timmermans. Rechercheur Antoine en Fabienne komen ter plaatse om het overlijden vast te stellen. In eerste instantie lijkt niets verdacht, maar wanneer de tongen beginnen te rollen, blijkt alles en iedereen deel uit te maken van een wel zeer verdacht schouwspel! Spreken we hier over zelfmoord, natuurlijk overlijden of ligt de piste open naar moord? Patricia heeft er alleszins zin in en zorgt voor de quiz van het jaar. Iedereen kandidaat! Iedereen verdacht!

Een stuk dat vrolijk springt in de tijd, waarin levenden en doden door elkaar heen lopen en de verrassende wendingen elkaar in snel tempo opvolgen. Voor een grote groep, met veel fantasie.
Vlaamse Toneelauteurs

Gerry Marshall en Lowell Ganz

MISWAS VAN DE LONGVIS

"Mijn vrienden komen op bezoek met de heimelijke wens me te zien sterven."

KOMEDIE
2D/2H

In Miswas van de longvis ontmoeten we Peter Ravenswaal, een verbitterde universiteitsprofessor, blind en terminaal ziek en Anita Merendino, een straatwijze, pittige jonge vrouw die zich aanbiedt als voorleesvrijwilliger in het ziekenhuis. Wat begint met vijandigheid ontpopt zich langzaam tot een ontwapenende vriendschap en misschien zelfs meer. Dit ondanks de brute interventies van Anita's vriend-pooier Dominic, die alleen maar uit is op het geld van de professor.

Het stuk balanceert tussen drama en komedie, waarbij scherpe dialogen en vragen evolueren tot verrassend ontroerende wijsheden. De personages zijn klassiek tegenovergesteld, maar juist in die botsing ontstaat een dialogisch potje: over verlies, evolutie en de verrassende impact van menselijkheid. Een komedie met een dramatische toets die bitter en zoet weet te combineren en de diepere gevoelens van de personages naar boven brengt.
Fernand Cooremans

Jessa Wildemeersch

DAGEN ZONDER DATA

*"Die onvermijdelijke vraag.
'Hoe was het?'. 'Heet. Het was heet.'"*

DRAMA
1D

Op 11 september 2001 was Jessa Wildemeersch in New York. Ze was getuige van de aanslag op de Twin Towers, van de nasleep in de stad en van de transformatie die de Verenigde Staten in de jaren na 9/11 doormaakten. Samen met Brian Delate, theatermaker en Vietnam-veteraan, maakte ze een voorstelling over landen in oorlog, en de impact daarvan op de bewoners van die landen. Over nasleep en nazorg. En over een goeie eeuw heen.

De tekst neemt de vorm aan van een monoloog, voor één actrice die de rol speelt van een verpleegster uit WO I, verschillende oud-strijders, vluchtelingen, journalisten en burgers wiens leven door mekaar geschud werd door één van de vele oorlogen uit de afgelopen eeuw.
Bastiaan Malcorps

Guido De Craene
FAR WEST

*“Oog om oog, tand om tand,
dat is de wet van de Far West!”*

MUZIKALE KOMEDIE
3D/1H

In een verlaten saloon ergens in de prairie proberen twee zusjes, Sissy en Missy, met zang en dans klanten te lokken en tot verbruik van whisky aan te sporen. De whisky wordt gestookt door Mississippi Mama, hun grootmoeder. Die neemt zo goed en zo kwaad mogelijk de opvoeding van de meisjes op zich, sinds hun papa vermist is en hun mama daardoor van verdriet is weggekijnd. Hun papa is verdwenen toen hij op zoek ging naar goud, in het land van de Whiplash-indianen. Het enige dat ze van hem weten is dat hij laatst gezien werd in de Schedelvallei. Ze besluiten hem daar zelf te gaan zoeken. Ze worden verrast door Big Chief, het opperhoofd van de Whiplash-indianen, die dreigt hen zonder pardon aan de Grote Manitou te offeren, als ze niet meteen rechtsomkeer maken... Zoals het echte 'cowgirls' betaamt, zijn Missy en Sissy niet erg onder de indruk van zijn dreigementen. Hoe ver moet men gaan om iemand te manipuleren om zo de overmacht te krijgen? Want oog om oog, tand om tand, dat is de wet van de Far West!

Een komedie in de stijl van Monty Python waarin enerzijds de kleinheid van de mens en anderzijds zijn groothedswaanzin op een bijna absurde manier belicht wordt, geschikt voor alle leeftijden.
Fernand Cooremans

Helmut Krausser
LEATHERFACE

*“Dit is de laatste kans op blind
vertrouwen.”*

TRAGIKOMEDIE
1D/2H

In weinig liefdesverhalen zwaait de verliefde met een ronkende kettingzaag naar zijn geliefde.

Verstopt achter een zelfgemaakt masker waant Hij zich Leatherface, de gewelddadige protagonist uit de film The Texas Chainsaw Massacre. Wanneer Zij hem betrapt op zijn maskerade probeert Hij zijn fantasiewereld uit te leggen. Zij heeft echte problemen aan haar hoofd. Ze is net ontslagen en kampt met een drankprobleem. Hij heeft haar spaargeld gespendeerd aan zijn kettingzaag. Wanneer de buurman de politie belt, mengen de echte wereld en de fantasie zich.

Een liefdesverhaal in tijden van waanzin.
Timothy Scheerlinck

Kris Verstraeten
**TUUR TAXI VAN
TAXI TUUR**

*“De hel en de hemel,
verenigd in mijn taxi.”*

TRAGIKOMEDIE
4-8D/8-9H (DUBBELROLLEN MOGELIJK)

In *Tuur Taxi van Taxi Tuur* neemt een doorgewinterde taxichauffeur - altijd achter het stuur - het publiek mee in twaalf losse scènes uit zijn rijkgevulde carrière. We maken kennis met een bonte stoet van passagiers: een bedrogen bruid, een Nederlandse toerist, een dienstster en een pastoor die een geheim delen, een wereldvreemde professor, een detective, een ex-pornoactrice, een helderziende, enkele prostituees en een mysterieuze man met een zwart koffertje – elk met hun eigen verhaal.

Thema's als overspel, oplichterij, magie, filosofie, chantage, prostitutie en diamantsmokkel worden afgewisseld met een humoristisch sausje.

De structuur van twaalf scènes biedt verhaallijnen die gaandeweg in elkaar overvloeien en de toeschouwer continu alert en nieuwsgierig houdt naar de volgende onthulling.

*Tuur Taxi van Taxi Tuur is een meeslepend, gelaagd en intrigerend toneelstuk.
Voor wie het durft uit te dagen, biedt het stuk een bont, absurd én ontroerend palet aan menselijke verhalen.*
Fernand Cooremans

Geregeld in je mailbox: een overzicht van recent toegevoegde theaterteksten, leestips en ander nieuws uit de Theaterbib van OPENDOEK.
Abonneer je via opendoek.be/theaterbib

Laat je inspireren voor je volgende stuk door Roger Van Ransbeek, een van de markantste Vlaamse toneelschrijvers. Je vindt zijn teksten ook in de Theaterbib. Bekijk het volledige interview op YouTube.

OPEN DOEK IN MEMORIAM

We hebben dit jaar met spijt in het hart afscheid genomen van Luc Vloeberghs en Bernard Soenens. Twee personen die ontzettend veel betekend hebben voor OPENDOEK en het theater in de vrije tijd. We geven hen een passend afscheid in dit magazine.

LUC VLOEBERGH'S

Luc was elf jaar zakelijk leider van OPENDOEK. We herinneren hem als een warme man die veel heeft betekend voor het theater in de vrije tijd. Heel veel sterkte gewenst aan zijn familie en al wie Luc gekend heeft.

“Toen ik vooraf met enkele collega's sprak over wie Luc voor ons was, zei iedereen het bijna in koor: hij was de vaderfiguur van OPENDOEK. Wie het voorrecht had om met hem samen te werken, herinnert zich zijn bedachtzame blik, zijn toewijding, zijn stille maar standvastige aanwezigheid. Luc was geen tafelspringer, geen man van grote woorden – maar wel van de juiste. Altijd to the point, met gevoel voor nuance. Hij straalde rust uit, volgde trouw de ingeslagen weg, maar stond tegelijk open voor verandering, en luisterde met oprechte belangstelling naar collega's van een jongere generatie. En bovenal: hij zag de mens achter de speler, de groep, de collega – en ondersteunde die met warmte, zachtheid en respect.

Luc en Bernard – dat was een tandem. Een baken. Twee elkaar versterkende stuwende krachten voor het vrijetijdstheater. Het verlies van Bernard, nog maar enkele weken geleden, trof je diep, heel diep. In mijn verbeelding zie ik jullie nu terug samen, zittend in rode pluchen stoelen met op de rugleuning het opschrift: “Voorbehouden voor toegewijde bezielers.”

Je blijft voortleven – in onze herinneringen, in de fundamenten van OPENDOEK, en in iedereen die je hebt gesteund. Bedankt voor alles, Luc. Vaarwel.”

R. Wullaert

BERNARD SOENENS

Bernard stond aan de wieg van OPENDOEK en is veertien jaar lang een bevlogen directeur geweest. Daarnaast was hij ook actief als regisseur en schreef hij mee aan het OPENDOEK-magazine. Bedankt voor alles wat je hebt betekend voor het theater in de vrije tijd, Bernard. We wensen familie en vrienden veel sterkte toe.

“Samen met onze vrienden uit het Gentse waren wij heel nieuwsgierig wat Bernard in Lendeledale als regisseur op de planken bracht en wij gingen voor de eerste keer kijken naar *De Bende Van Baekelandt*. We waren onder de indruk en hadden nu niet alleen begrip, maar ook respect voor het schitterende theaterwerk dat Bernard deed. Wat toneel betreft was de kroon op het werk *Het dagboek van Anne Frank*. Een schitterende voorstelling die zo goed was dat we ze met KWB Gent programmeerden. Er kwamen meer dan 2.000 toeschouwers.

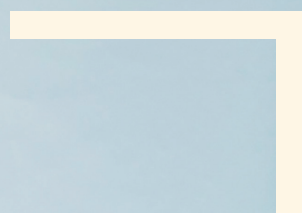
Tussen de toneelvoorstellingen door was Bernard ook geboeid door wat er in de wereld gebeurde. Hij studeerde Spaans en op uitnodiging van 11.11.11 ging hij naar Peru en Nicaragua om daar te werken op het land. Bernard maakte er twee mooie en uitgebreide dagboeken over. Ik bewaar ze nog steeds. We verliezen een boegbeeld en voorvechter van het amateurtheater, maar bovenal verliezen we een man die ons heel dierbaar is. Hij leefde en werkte vanuit de basiswaarden solidariteit en rechtvaardigheid en het geloof dat deze wereld anders moest en kon. Hij deed dit met een koppigheid en een overtuiging die hem zo typeerde. Bernard, ik was voor jou een trouwe vriend maar jij was dat voor mij ook. Ik vergeet je nooit.”

L. Verschueren

**OPEN
DOEK**
PRESENTEERT

LAND

FESTIVAL

PASSIE VOOR THEATER

JUWHEEL

TICKETS
& INFO

WWW.OPENDOEK.BE

2025

24—29
OKTOBER
IEPER

ZES DAGEN VOL INSPIRATIE & THEATER IN DE VRIJE TIJD

V.U.: JOKE QUAGHEBEUR, ITALIELEI 6, 2000 ANTWERPEN | FOTO: KAAT PYPE | ONTWERP PJOTR.BE

